

Olavsminner i Valdres

Rundt 1230 skrev Snorre Sturlason Olav den helliges saga i sagasamlingen Heimskringla. Der beskriver han blant annet kong Olav Haraldsson sin ferd gjennom Valdres i 1023. Olav hadde som mål å kristne Valdres- og Norge. Om han virkelig var her i 1023 vet vi ikke sikkert, men han har uansett etterlatt seg mange sagn og historier. Steder det knytter til seg et sagn om en hendelse om Olav Den Hellige kalles olavsminner.

VANG

- 1 Teigasælet ved Øygardsstølen, ved ei løe er det merke etter kongens fot i en stein.
- 2 Lundesvaet, også kalt Tingsvaet, her skal kongen ha tatt bøndernes båter.
- 3 Tingplass i steinring på Leinesanden. Da bøndene ikke ville kristnes, holdt Olav ting. Han satte folk opp mot hverandre, og mens de slåss, brant kongens menn ned gårdene for at bøndene skulle overgi seg.
- 4 Olsholmen er toppen av Skutshorn som Olav skulle bruke til å bygge bro over Leirholsundet. En jutul i følget spente krok på en kar så han svor. Dermed brast isen, slik at stein og slede sank og brua ble til en øy.
- 5 Kjerringa i Urn, steinformasjon, kongen manet ei trollkjerring til stein.
- 6 Merke etter kongens fot i berget ved Hella.
- 7 Olavsberget, striper i berget etter hoven til kongens hest.

VESTRE SLIDRE

- 8 Olberg – navnet har vært tolket som «Olavs berg», men navnforskere mener navnet ikke er knyttet til Olav.
- 9 Olvike i Slidrefjorden har vært tolket som Olavs vik. Kanskje kongen kom over Olberg og ned til Olvike, før han rodde over fjorden til Tingsteinen? På samme måte som Olberg, er det omsdiskutert om det er Olav som er opphavet til navnet.
- 10 Tingsteinen, her skal Olav ha holdt sin tale i Valdres.
- 11 Olavskilde ved Tvenge.

NORD-AURDAL

- 12 Kjørkjisletta på Dalen. Langs den gamle vegen Frugevegen, er det ei slette der Olav den Hellige skal ha latt bygge en kirke.
- 13 Olakjelda ved Osistølen. Da Olav dro fra Dale til Skrautvål (på Frugevegen) ble følget tørste. Olav tok til å be og slå staven i bakken da det sprang fram en kilde.
- 14 Gryta, her ligger en stein over graven til kongens hund. Lokaliseringen er usikker.
- 15 Tingnesodden – Tingplassen skal ha vært knyttet til stedet der han kristnet aurdølene.
- 16 Vinkjelda ved Pardisfjorden skal være viet Olav den Hellige.

ETNEDAL

- 17 Steinåsen seterveg. I et gråsteinsva er det tydelig merke etter en skodd hestefot som har glidd litt før den stanset. Sagnet sier sporet er etter hesten til Olav.

SØR-AURDAL

- 18 Breidablikk, Olavskjelda. Hærfolket han hadde med seg var tørste og Olav stakk sverdet i bakken, og det sprutet frem friskt vann fra under en stein. Kjeldeknatten har navn etter kilden.
- 19 Braka – Olav den hellige skal ha slått leir på Leirskogen på ferden gjennom Valdres. Det sies at han overnattet på en gard som het Brage. I dag finnes fortsatt en gård ved navn Braka, men det er antatt at garden Brage lå på det som i dag blir kalt Stabburshaugen.
- 20 Hedalen stavkirke, grunnmuren skal være laget av kong Olav.
- 21 Olavsskardet – Her skal kongen ha ridd rett gjennom Ildjarnstadberget, som revnet.

Vil du vite mer:
Sjekk ut olavsminne på
www.kulturminnesok.no

VALDRES
Natur- og Kulturpark